

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitetului de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARITIU ȘI SFINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 66 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

27 August 1942

Anul 105

Transilvania

de V. Branisce

Ultimul număr al revistei bucureștene „Transilvania” — apărut în aceleași impecabile condițiuni tehnice și în același ritm național — ne-a adus o caldă solie de nădejde.

Din paginile ei se desprinde cu impetuozitate o hotărâtă vrere românească, care unește, fără deosebire, pe toți fiii neamului. Niciodată, în decursul sbuciumatului nostru trecut, n'am trăit un moment istoric cu o mai deplină unitate de simțire și credință românească. Fiecare rând, fiecare vers, rupt din suflet, este închinat năzuinței ce ne stăpânește deopotrivă.

Iar dacă împrejurări speciale ne împiedecă să reproducem în coloanele noastre crâmpiele din versurile și documentatele articole din Transilvania, trebuie să ne mulțumim cu simpla lor menționare.

Meritul de netăgăduit al directorului ei, dl Gheorghe I. de Ferenczy este, fără îndoială, că a știut să lege într'un singur mănunchiu cele mai alese condeie și cele mai hotărâte vreri.

Veneratul președinte al Academiei Române, profesorul I. Simionescu, tratează cu binecunoscuta-i competență contribuția de energii naționale a Transilvaniei. Poetul Ion Th. Ilea ne evocă meleaguri pierdute în a sa „Dăruire”. Profesorul S. Mehedinți demonstrează dăruirea caracterului transilvan într'un documentat studiu asupra lui Maiorescu. Versurile de clasică factură ale d-lui N. I. Herescu ne sugerează actualitatea răzbușătorului domn Tudor.

[Din păcate, spațiul restrâns al coloanei nu-mi îngăduie să menționez în-treg cuprinsul revistei].

Este un fenomen semnificativ al vremii cum se grupează în jurul revistelor și ziarelor noastre oameni de diferite vârste, de condițiuni sociale deosebite și, mai presus, reprezentanți ai tuturor provinciilor românești, dornici să aducă prin scrisul lor o mărturie de credință națională. Acești colaboratori nu îndeplinesc o meserie, nici nu sunt mercenari ai scrisului, ei sunt doar soldații disciplinați ai marii bătălii, pe care neamul nostru este chemat să o dea alături de bătălia armelor. Iar victoriile — deși, nu atât de răsunătoare ca cele de pe câmpiile de luptă — sunt tot atât de importante. Pentru că ele fixează izbânda adevărului și a dreptății. Ele servesc cauza mare și sfântă a drepturilor existenței noastre naționale ca popor și ca stat.

De aceea, noi care ne-am legat prin scrisul zilnic de destinul neamului, făcându-ne din el scut de aramă sau giulgiu de mătase, salutăm cu cea mai curată bucurie dăruirea luptătorilor din coloanele „Transilvaniei”. Și așteptăm, cu ei alături, izbânda.

Unitatea pământului românesc

de N. Baboie

Sunt fapte, sunt adevăruri care trebuie mereu-mereu repetate, în auzul tuturor, adeseori până la banalitate, atât pentru ai noștri, cât mai ales pentru alții.

Una din faptele și adevărurile, care dă într'adevăr tărie drepturilor noastre de stăpânire pe aceste meleaguri, este unitatea pământului românesc.

Las să vorbească, în această privință, exclusiv pe învățații străini, geografi și etnografi, pentru ca să nu se poată aduce nicio umbră de învinuire că pledăm, „pro domo”, cu patimă sau părtinire.

Priviți o hartă fizică a Europei și îndată vă va izbi în ochi cu putere plămuirea atât de armonioasă a reliefului țării noastre, unitatea fără pereche a pământului românesc. Puteri miraculoase parcă au predestinat acest pământ să formeze un singur stat.

Conturat atât de precis de cele trei râuri: Dunărea, Tisa și Nistru, pământului românesc te uimește cu construcția lui atât de solidă, organică și unitară. Până și Dobrogea, fizicește deosebită de pământul românesc, este, cum atât de just observă istoricul Julius Jung, „o împlinire firească geografică, istorică și politică deopotrivă a medaliei terestre dintre cele trei râuri”, prin faptul că a îndeplinit, în toate timpurile, întocmai ca și astăzi, o funcție atât de vitală pentru statul nostru, prin contactul ei cu marea.

Sucesiunea și închegarea atât de minunată a tuturor formelor de relief: munți, dealuri, podișuri și șesuri se bro-

dează pe o admirabilă unitate etnică. Geograful Jean Brunhes, cercetând harta etnografică a României a savantului Em. de Martonne, scrie: „Se poate oare închipui un bloc etnic, lingvistic și național mai masiv decât acela al minunatei rase românești”.

Cutropitorii vremelnici au rupt, temporal, numai unitatea politică a acestui pământ, dar nu pe cea etnică și lingvistică; ca apoi, în cursul veacurilor, echilibrul sdruncinat să nu-și găsească liniștea decât odată cu restabilirea lui de către aceia care-și aveau înfipte, de mii de ani, rădăcinile în aceste locuri.

Dar ceea ce trebuie remarcat îndeosebi în această plămuire miraculoasă este că Transilvania, cu cetatea ei de munți, formează axa acestei splendide unități. Cu drept cuvânt numește Transilvania un geograf german „bastionul înaintat al Europei”.

Pe acest bastion puternic se razimă clădirea măreață a statului nostru, ființa organizației noastre politice. Cât timp a lipsit aceasta, statul român nu era complet. Geograful german Schrader scria, în 1891, când statul român cuprindea numai versantele de răsărit și miazăzi ale Carpaților, că „România este o țară al cărei centru etnografic cade în afara teritoriului politic la care au limitat-o până acum împrejurările istorice ca stat. Ea este, cu alte cuvinte, o țară în echilibru nestabil”.

Continuare în pagina 3-a

Măria Sa Neamul

de Dr. D. Chirculescu

Ducem un războiu. Poate cel mai mare și cel mai important pe care neamul românesc l-a dus vreodată. Sufletul și străduința românească sunt astăzi un singur tot, pe un singur drum, către o singură țintă.

Neamul românesc și-a afirmat hotărârea prin două plebiscite răsunătoare. Primul, în primăvara anului 1941, a confirmat o atitudine și a deschis drumul trecerii Prutului. Cel de al doilea, în toamna aceluiași an, a ratificat tot ce s'a făcut până la căderea Odesei și a însemnat încrederea neamului că aspirațiile lui sunt urmărite mai departe cu toată puterea, integral.

Neamul românesc a fost explicit. Menținându-se în atitudinea atunci exprimată, el a rămas consecvent cu el însuși. O consecvență care nu s'a frânt nici în fața lipsurilor, nici a renunțărilor, nici a durerilor și nici chiar în fața morții, pe câmpul de luptă. Este suprema consecvență pe care o poate arăta un neam.

S'a arătat astfel că neamul nostru nu a socotit nicio încercare prea mare. Că nu înțelege, sub niciun motiv și în niciun caz, să se deszică dela ceea ce consideră că este urmărirea drepturilor sale.

Mai presus de întâmplări și de oameni, deasupra durerilor și a morții însăși, se înalță, într'o suverană atitudine, într'un singur tot, forța supremă a românismului, care-și dictează propriile destine.

Nimic nu poate fi mai presus de ea, fiindcă, pentru noi, totul e în funcție de această forță a neamului. Oameni și lucruri, aci, pe acest pământ românesc, trebuie să i se închine.

Neamul este cel ce constituie factorul trainic, continuu, care nu s'a desmințit și nu a șovăit de loc timp de două mii de ani. Chiar faptele istorice

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

ION BĂLAN: *Febre cerești*. Poeme. Collecția „Abecedar”.

D-l Ion Bălan debutează cu un volum de poezie ce se vede a fi cu iscusință șlefuită, cu esențele câte le încearcă îndelung distilate, atâta încât abia le mai putem percepe și mireasma. Fără să fie în întregime lipsită de sevă, poezia din *Febre cerești* e totuși un exercițiu de superioară calitate, în vederea unei adevărate creații.

Iată un model de cum nu trebuie scrisă o poezie, *Abecedar*, care deschide volumul:

Abecedar, ofrande de flori inedite,
Broderii de azur pe sbucium prozaic,

Eufemisme și-aduc, roze iubite,
— Cerul meu din varii mozaic,
Entuziasme, euforii uitate,
Din crisalide s'au desfăcut
Rime azi, te ncearcă, debut.

Nu vi se pare că se cam amestecă lucrurile? Versul e silit ca și „cerul din varii mozaic” al poetului.

Sunt în poezia d-lui Ion Bălan, anumite deprinderi de a versifica și un vocabular care țin de o poezie mai veche, de simple decoruri. Astfel, nu ești îmbiat deloc la visare, la contemplație, nicio întrebare nu-ți solicită atenția la cutare sau cutare vers; treci peste enumerările de reci imagini, fără să te poți apropia de un loc sau altul.

Febre cerești, dela care se împrumută și titlul volumului, e o bucată excelent construită de o tehnică ireproșabilă dar, ca poezie, dacă exceptăm ultima strofă, cu oarecare vibrație, e mizerabilă.

Iată 2 strofe de acest soi:

Febre cerești, ochiane cu lentile 'n mister,
Mâni întinse departe, vii meridiane,
Expansiuni ce șerpuesc spre cer
Cu amare flori, întunecate liane.

Reflux al stelelor culcate în mări,
In prăpăstii vinete printre meduze
Din poveste se retrag cu rele 'ncântări
Purtând inedite otrăvuri pe buze.

unde, mai ales versul ultim din întâia strofă, nu putem spune că nu are o armonie ce încântă.

Aici, spre deosebire de *Abecedar*, unde florile erau inedite, inedite sunt otrăvurile.

În realitate, nimic nu-i inedit și o simplitate de expresie, o înlăturare

